

Drs. Juul Wolters (Univerzita Komenského , Bratislava)

De tolk als acteur. Theatertraining als voorbereiding op tolkentraining

Tolken en theater lijken veel op elkaar. Zoals Weller (2006) ook zegt, is tolken een performatieve kunst. Tolken en theater hebben in de basis overeenkomstig dat het over verbale communicatie gaat. Daarnaast vindt het in het hier-en-nu plaats en er is publiek aanwezig dat zowel tolken als acteurs kan zien en horen. Ook vragen beide disciplines om het oplossen van onvoorziene situaties c.q. problemen en zo het vermogen om gelijk te improviseren. Zowel bij het conferentietolken als bij dialogetolken ontstaan deze situaties. In deze lezing ligt de focus vooral op het trainen van dialogetolken.

Dit 'crisimanagement' waar tolken mee te maken krijgen (Gile, 1995) is voor tolkstudenten niet altijd zo even eenvoudig. Tolkenstudenten komen namelijk voor veel uitdagingen te staan tijdens de tolkenopleiding. Naast taalbeheersing en het leren van tolktechnieken, komt er nog een stukje persoonlijke uitdaging om de hoek kijken. Podiumvrees, gebrek aan zelfvertrouwen, taalperfectionisme, concentratieproblemen en de moeilijkheid om zich aan te passen aan nieuwe situaties zijn voorbeelden van deze persoonlijke uitdagingen. Het aanleren van theatertechnieken met focus op improvisatie (voorafgaand) aan de tolkentraining kan hiervoor handvaten bieden.

Volgens Cho en Roger (2010) ervaren studenten die improvisatieles hebben gekregen dat ze beter in staat zijn om situaties op te lossen: ze kunnen sneller, intuïtiever en creatiever anticiperen en ervaren hierdoor ook meer zelfvertrouwen. Ook in studieresultaten klinken de theaterlessen positief door. In deze lezing is het doel om het nut van theatertechnieklessen (met focus op improvisatie) tijdens de tolkenopleiding te benadrukken. Specifieker wordt ingegaan op het trainen van dialogetolken door middel van rollenspelen waar ook de nodige improvisatie en inlevingsvermogen voor nodig zijn.

Bronvermelding

- Cho, J., & Roger, P. (2010). Improving Interpreting Performance through Theatrical Training. *The Interpreter and Translator Trainer* 4 (2): 151-171. <https://doi.org/10.1080/13556509.2010.10798802>
- Gile, Daniel (1995). *Basic concepts and model for interpreter and translator training*, Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Weller, G. (2006). David B. Sawyer. Fundamental aspects of interpreter education: Curriculum and assessment. *Interpreting International Journal of Research and Practice in Interpreting* 8 (2): 244-247. <https://doi.org/10.1075/intp.8.2.11wel>